

Umetniški vtis

Ena od dimenzij dobre fotografije je zagotovo njena neotipljiva globina. Na fotografski površini so le na prvi pogled vidni motivi, ki s pretehtano kompozicijo, barvami, razmerji med svetlobo in temo in drugimi elementi večinoma nagovarjajo k vsečnosti. Zanimive zgodbe pa so kot kompleksni romani, ne razkrijejo se na prvih straneh, ampak se skrivajo globoko, globlje od videza dvodimenzionalne slike. Tam, kjer čemijo skrivnosti! Tam, kjer se poraja človekovo čudenje in vznikajo vprašanja, tam, kjer ni vse v hipu jasno, kjer misli vrtajo in vzvalovijo naša čustva. Viktor jih išče v gozdovih. S predhodno razstavo 'Čarobni gozd' jih je lovil v drevesih in megličastih medprostorih, tokrat pa se je s pozornim očesom (in makro objektivom s kakšno predlečo ali vmesnim obročem) približal drobnim prebivalcem gozda – glivam, gobam, lišajem in mahovom. Ti razvejani organizmi, ki v sodelovanju s številnimi rastlinami in živalmi tvorijo najbolj kompleksne ekosisteme na zemlji, so še dandanašnji malce skrivnostni celo znanosti. Njihova neskončno spreminjajoča pojavnost vzbuja radovednost. Oko v razvejanih oblikah najde čarobno estetiko, ki misli popelje v neznano, v nerazložljiv, arhetipski svet, v čase, ko človeka še ni bilo. Ko si ogleduješ Viktorjeve fotografije, si ne moreš kaj, da ne bi z grenkobo pomislil na zemeljsko harmonijo pred invazivnim antropocenom. In zaslišiš poziv francoskega misleca Jean-Jacques Rousseauja: Nazaj k naravi! Vse več nas je, ki bežimo v naravo, fotografiramo in vsi drugi. Ker se nam tam ne povsem razložljivo v dušo naselita mir in optimizem. Najbrž zaradi veličastne harmonije, ki v gozdovih vlada že od davnih časov – berem fascinantne podatke, da so se glive pojavile že pred več kot 450 milijoni let in so odigrale ključno vlogo pri sooblikovanju življenja na zemlji, mahovi, prvi rastlinski prebivalci kopnega, so se iz zelenih alg razvili pred 500 milijoni let, pred 390 milijoni let so se razvili archaeopterisi, drevesom podobni listavci in ustvarili prst, iz katere so se razvejali gozdovi. Ti so na območju Slovenije pred pojavom človeka kraljevali na 80 odstotkih površja ... Ni čudno, da človeka v gozdu prevzamejo občutki globokega spoštovanja in čudenja. Izbrana serija fotografij 'Skrivnostni svet gob, mahov in lišajev' nam vzbuja slikovito paletu misli in občutkov. Viktor Šmid z njo smiselno in občuteno dopolnjuje širšo zgodbo o gozdu, ki jo je z učno potjo po Udin borštu začela njegova hči Mateja.

Petra Puhar Kejžar, 2024

Narava je platno,
lišaji rišejo zemljevid,
umetnost se budi.

O avtorju

Rodil sem se leta 1951 v Ljubljani, od leta 1975 pa živim z družino v Dupljah pri Kranju. Fotografija me privlači že od otroških let, saj sem že kot šolar razvijal fotografske filme in na preprost način izdeloval fotografije. Do pojava digitalnih fotoaparátov, katerih tehnika mi je kot informatiku pisana na kožo, sem uporabljal DIA filme. Leta 2006 sem na povabilo mojstra fotografije g. Nika Sladiča postal član Fotografskega društva Janez Puhar v Kranju. Leta 2010 sem z uspehi napredoval v naziv F1-FZS in AFIAP v evropski zvezi fotografóv. Za uspehe na številnih domačih in tujih natečajih (preko 300) sem leta 2019 prejel fotografski naziv EFIAP.

Zbirka fotografij 'Skrivnostni svet gob, mahov in lišajev', je nadaljevanje fotografij o Čarobnem gozdu. To je moja 9. samostojna razstava. S potiskom fotografij na platno sem ustvaril edinstveno vizualno izkušnjo, ki gledalca vabi, da se izgubi v njenih globinah in doživi fotografijo kot fizični objekt. S pomočjo sodobnih tehnik sem dosegel izjemen 3D učinek. Ta inovativen pristop mi je omogočil, da odkrijem skrite globine v naravi in ustvarim vizualno bogate kompozicije.

Pri pripravi besedil o gobah, lišajih in mahovih, sem uporabil brezplačni spletni program GEMINI.

Avtorstvo haikujev (japonska pesniška oblika): ChatGPT (UI) in Mateja Šmid Hribar.

Barve se prepletajo,
gobe in lišaji v ples,
gozdno platno živi.

RAZSTAVA FOTOGRAFIJ NA PLATNU VIKTOR ŠMID

Fotografsko društvo Janez Puhar Kranj

SKRIVNOSTNI SVET GOB, MAHOV IN LIŠAJEV

Razstava je na ogled ob predhodni najavi po tel.

(04) 2571 503 ali po GSM 041 517 476

Galerija Graščina Duplje
od 15. do 31. oktobra 2024

Fotograf v gozdu,
v objektiv ujamemo mir,
listje šepeta.

Razstavo so omogočili:

Kraljestvo v gozdu

Gobe so zgolj vidni del organizma, kjer nastajajo trosi. Pod zemljo, pod listjem v podrasti, v trohnečem lesu ali v skorji dreves pa je nevidni del in glavni del organizma, sestavljen iz drobnih razvejanih nitk, imenovan podgobje. Na tej razstavi sem se osredotočil na lesne gobe, ki rastejo na drevesnih deblih in panjih. Lesne gobe se ponašajo z izjemno raznolikostjo oblik, barv in velikosti. Nekatere so užitne in cenjene v kuhinji (ostrigarji), druge so strupene, tretje pa imajo vlogo v tradicionalni medicini. Kot razkrojevalci s svojimi encimi razgrajujejo les in omogočajo kroženje hranil v gozdu. So pomemben vir hrane za žuželke, polže, veverice in druge živali. Gozdna sečnja, onesnaževanje okolja in podnebne spremembe ogrožajo populacije lesnih gob. Lesne gobe so fascinantni in pomemben del gozdnega ekosistema. Varstvo gozdov in ozaveščenost o pomembnosti teh organizmov sta ključna za njihovo ohranitev.

Gobe, mah, lišaji,
gozdna preproga diha,
narava v miru.

Simbioti v naravi

Lišaji, s svojimi približno 25.000 vrstami, so edinstvena simbioza med glivo in fotobiontom (zelenimi algami oz. cianobakterijami). Pojavili so že pred 400 milijoni let. Njihova počasna rast in sposobnost preživetja v ekstremnih razmerah pričata o neverjetni prilagodljivosti. Uspevajo na skalah, v puščavah, na Arktiki in celo v vesolju. So pionirski organizmi na skalah in vir hrane za živali. Nekateri so indikatorji čistega zraka in se uporabljajo v medicini (islandski lišaj). V Sloveniji je popisanih 1783 vrst lišajev. Najbolj jih ogroža onesnažen zrak. Lišaji so kljub svoji majhnosti nepogrešljiv del narave. Njihova vloga v ekosistemu je neprecenljiva, zato je nujno, da jih varujemo.

Sivi lišaji,
starodavne zgodbe pišejo,
skalni mir diha.

Majhni, a pomembni

Mahovi so pionirske rastline, ki poleg lišajev naselijo popolnoma gola tla. Rastejo v obliki majhnih šopov ali blazinic in so brez cvetov. Uporabni so v cvetličarstvu, v medicini pa zaradi sposobnosti vpijanja tekočine za izdelavo plenjc ali povojev (1 kg suhega mahu vpije 7 litrov vode). Njihova uporaba je vidna tudi v gradbeništvu za izolacijo hiš. Kot gorivo za dimljenje slada pri proizvodnji škotskega viskija se uporablja šotni mah. V šotiščih so našli 2300 let stare ostanke človeka. Kljub svoji majhnosti imajo izjemno vlogo v naravi, saj v ekosistemu zadržujejo vlago v tleh. Filtrirajo zrak in vodo, zato jih moramo varovati. Nudijo zavetje živalim.

Večnost v gozdu spi,
mah prekriva pot minevanja,
čas tiho bdi nad njim.